

Nuri Bilge Ceylan Sinemasının Resimsel ve Sinematografik Bakımdan Anlatımı

Pictorial and Cinematographical Expression of Nuri Bilge Ceylan's Cinema

ÖZET

Fotoğrafın icadıyla beraber sanatta büyük değişimler yaşanmaya başlamıştır. Fotoğraf ve sinema, tıpkı resim gibi sanatın birer parçaları olmayı başarmışlardır. Plastik sanatların ün kazandığı bu süreçte yeni ve önemli sanatçılar ortaya çıkmıştır. Nuri Bilge Ceylan, fotoğraf ve filmleriyle önemli sanatçılardan biri olmayı başarabilmiştir. Ceylan, sahnelerinde toplumsal çelişkileri, insanın kendisiyle ve toplumla olan sorunlarını ele almaktadır. Sahnelerinde, geniş ve kuşbakışı bir görünüme yer vererek izleyiciye aktarmıştır. Ceylan'ın sahneleri, sinematografik ve resimsel bakımdan incelendiğinde, Pieter Bruegel'in kuşbakışı manzaraları, Rembrandt'ın ışık-gölge sahneleri, Cezanne'nin mekân-figür kompozisyonları ve Caspar David Friedrich'in yalnızlık sahnelerinin resimsel ve üslupsal etkileri fark edilmektedir. Özellikle Pieter Bruegel'in resimlerdeki doğa ve insanın bütünlüğü, kuşbakışı manzaraları ve geniş bir peyzaj içerisine konumlanan farklı fakat eş zamanlı olay örgülerini, Nuri Bilge Ceylan'ın sahnelerinde de görebilmek mümkündür. Filmlerinde durağan sahnelere, sıradan ve günlük olaylara yer veren sanatçı yaşamın içinde var olan herhangi bir anın filme konu olabileceğini göstermektedir. Ceylan'ın filmleri bu bağlamda Tarkovsky sinemasıyla ve Rus edebiyatının durağanlığıyla benzerlik göstermektedir. Ceylan'ın filmlerinde Çehov tarzı öykücülüğü sinematografik açıdan görebilmek mümkündür. Araştırma kapsamında Nuri Bilge Ceylan'ın sahnelerinin özellikle Pieter Bruegel resimleriyle olan ilişkileri incelenmiş, Nuri Bilge Ceylan'ın fotoğraf ve film sahneleriyle Pieter Bruegel'in resimleri karşılaştırılarak gözlemlenmiştir. Araştırmanın bulgular ve resimlerle desteklenerek anlatımı güçlendireceği öne sürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Nuri Bilge Ceylan, Pieter Bruegel, Fotoğraf, Sinema.

ABSTRACT

With the invention of photography, great changes began to occur in art. Photography and cinema have managed to become parts of art, just like painting. In this process where plastic arts gained fame, new and important artists emerged. Nuri Bilge Ceylan managed to become one of the important artists with his photographs and films. In his scenes, Ceylan deals with social contradictions and the problems of man with himself and society. In his scenes, he conveyed to the audience a wide and bird's-eye view. When Ceylan's scenes are examined in terms of cinematography and painting, the pictorial and stylistic effects of Pieter Bruegel's bird's eye views, Rembrandt's light-shadow scenes, Cezanne's space-figure compositions and Caspar David Friedrich's loneliness scenes are noticed. It is especially possible to see the unity of nature and humans in Pieter Bruegel's paintings, bird's eye views and different but simultaneous plots positioned within a wide landscape, in Nuri Bilge Ceylan's scenes. The artist, who includes static scenes and ordinary and daily events in his films, shows that any moment in life can be the subject of a film. In this context, Ceylan's films are similar to Tarkovsky's cinema and the stasis of Russian literature. It is possible to see Chekhov-style storytelling in Ceylan's films from a cinematographic perspective. Within the scope of the research, the relationships of Nuri Bilge Ceylan's scenes, especially with Pieter Bruegel's paintings, were examined, and Nuri Bilge Ceylan's photographs and film scenes were compared and observed with Pieter Bruegel's paintings. It has been suggested that the research will strengthen the narrative by supporting findings and pictures.

Keywords: Nuri Bilge Ceylan, Pieter Bruegel, Fotoğraf, Sinema.

GİRİŞ

20.yy'ın başlarından itibaren Modernizmle birlikte sanatta yeni bir döneme girilmiştir. Fotoğrafın icadıyla birlikte sanatta değişimler başlamıştır. Fotoğrafın icadı insanlarda büyük bir merak ve heyecan uyandırmıştır. "Görsel sanatlarla ilgilenen sanatçıların sinemaya ilgi duymaları, sadece teknik yapılanmalar ve eserin sunumuyla sınırlı değildir. Hareket ve zaman duygusunun en gerçekçi biçimiyle bu alanda yakalanması da plastik sanatların yeni araştırma alanını oluşturmaktadır. Görsel efektlerin teknolojik olanaklarla mükemmelliğe ulaşması izleyiciyi büyüleyen sahnelerin oluşmasını sağlamıştır. Sanattaki bu farklı arayış biçimleri sanatçıları da bir o kadar etkilemiştir" (Köksal, 2012: 2). Bu dönemde önemli birçok fotoğraf ve

Evrım Özescici¹
Murat Çalışkan²

How to Cite This Article

Özescici, E. & Çalışkan, M. (2024). "Nuri Bilge Ceylan Sinemasının Resimsel ve Sinematografik Bakımdan Anlatımı", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 10(4): 583-589. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13083397>

Arrival: 20 April 2024
Published: 27 July 2024

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Doç., Uşak Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Uşak, Türkiye

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü - Sanat ve Tasarım Anabilim Dalı, Uşak, Türkiye.

video sanatçısı ortaya çıkmıştır. Aleksander Rodçenko (1891-1956), Man Ray (1890-1976), Laszlo Moholy-Nagy (1895-1946) ve August Sander (1876-1964) önemli fotoğraf sanatçılarından birkaçıdır.

Fotoğrafın icadı ile birlikte büyük bir tepkiyle karşılaşılmıştır. “Resmin, fotoğraf bulunmadan önce yüklendiği görev olan doğanın, yüzlerin, nesnelerin gördüklerimizin gerçeğe uygun kaydı ve fotoğrafın bunu birebir gerçekleştirmiş olması, fotoğrafın resme darbe vurduğu düşüncesi endişelere neden olmuştur” (Çakmakçı, 2007: 22). Bunun nedeninin sanatın temelini oluşturan ve ilk çağlardan beri var olan resmin, değerinin kaybolacağı düşüncesi olduğu söylenebilir. “Kökleri binyıllara dayanan algıları yıkmak çok zordur. Resim, zihinlere elle yapılan bir imge olarak yerleştiği için, fotografik imgeler maalesef yakın zamana kadar sanat tarihi kitaplarının dışında tutuluyordu. Bu tutum, fotoğrafçıların ilk yıllarda kendilerini üvey evlat gibi hissetmelerine yol açtı. Kimi küstü, kimi isyan etti; ancak geleneksel ‘Sanat Dünyası’nın dışında kendilerine özgü bir dünya yarattılar” (Yılmaz, 2013: 383). Her iki disiplinin de farklı ve ayrılan durumlarından bahsetmek mümkündür. Ancak modernizmde bu durum fotoğrafa meydan okumayla birlikte gelişim göstermiştir. Modernizmden sonraki süreçte resim, video ve fotoğraf sanatta alternatif bir ifade biçimi olarak kullanılmıştır. “Sinemanın teknolojik bir eğlence aracından, sanatsal bir üretime dönüşmesi kamera hareketi, ışık, renk, çerçeveleme, kurgu, çekim ölçekleri gibi birçok sinematografik unsurun bilinçli bir şekilde bir araya getirilmesiyle sağlanmaktadır. Sinema filminin üretim sürecinde, yönetmenin anlatımı oluştururken tercih ettiği her sinematografik öge, göstergeler üzerinden yeni anlamlar yaratmakta ve filmi sanatsal bir düzeye taşımaktadır. Sinemada yönetmenin kendine özgü anlatım yapısıyla insan zihninin bilişsel ve duyuşsal algısını yönlendirerek bir anlatım oluşturması, sinemayı eğlence aracı olmanın çok daha ötesinde bir alana taşımaktadır” (Kuru Üngör, 2022: 1).

Resimle beraber sinemada kurgulanan filmler ve sahnelerin kurgusu sanatçıların eserleriyle ilişkisi içerisinde olmuştur. Özellikle Pieter Bruegel ve Ilya Glazunov’un resimlerinden etkilenen Nuri Bilge Ceylan’ın filmleri örnek olarak gösterilebilir. Ceylan’ın film sahnelerine bakıldığında sinematografi ve resmin birlikteliği dikkat çekmektedir. Bu bağlamda Ceylan’ın filmleri, sanatın disiplinlerarası varlığını ve resimle sinemanın ilişkisini izleyiciye aktarmayı başarmıştır.

Nuri Bilge Ceylan’ın Filmlerinde Sahne ve Resim İlişkisi

Nuri Bilge Ceylan’ın fotoğraflarındaki anlatım şu şekilde değerlendirilebilir: Toplumsal çelişkileri, geniş kadrajlı yelpazeden bakarak doğa manzaralarını ve taşrayı mekân içerisine dâhil etmektedir. Ayrıca Ceylan’ın sinemalarındaki hareketli çekimlerinde ve imgelerinde de bu durumu görmek mümkündür.

Ceylan, filmlerinde sıradan konuları ele alsa dahi onları hayatın gerçekleri içerisinde bütünleştirerek aktarır. Kar ve toprak onun sanatında önem arz etmektedir. Sahnelerinde öne çıkan kar ve toprak imgeleri, insanların hayallerini, umutlarını, yaşamlarını toplumun iyi ve kötü yanlarını kaplayan bir örtü gibidir. İnsanın doğayla ve toplumla olan mücadelesini kapsamaktadır. Taşra-kent ilişkisi, toplumun bozuk yanları ve toplumdaki bu bozukluğun ve çelişkilerin içerisinde kendine yer bulmak isteyen ancak göz ardı edilenler onun yapıtlarının temelini oluşturmaktadır. Ceylan için geniş kadraj kullanmasının sebebi toplumda kaybolmuş, göz ardı edilmiş ince ayrıntıları ve basit güzellikleri göstermenin en doğru şeklidir. Ceylan’ın sahnelerinde kullandığı kar ve karın beyazlığı bir imgedir. Kar imgesi geçici de olsa toplumsal sorunları örten bir metafora dönüşmüştür.

Bu bağlamda Ceylan’ın etkileyici ve geniş kadrajlı sahneleri izleyiciye Pieter Bruegel’in resimlerine bakıyormuş hissi verir. Bruegel günlük yaşamı, manzarayı, halkı ve köylü yaşamını konu edinen *Janr* ekolünün öncülerinden olmuştur. Bu bakımdan Ceylan’ın sineması ve fotoğraflarıyla Bruegel’in resimleri arasında benzerlikler görülmektedir.

Pieter Bruegel Resimlerinin Nuri Bilge Ceylan Filmlerine olan Etkisi

Nuri Bilge Ceylan’ın 17 Kasım 2006’da Selanik’te yapmış olduğu fotoğraf sergisinde Yunan sanatçı Marion Inglessi şu ifadelerle yer vermiştir:

“Nuri Bilge Ceylan’ın karşılaştığım ilk fotoğrafından itibaren aklıma Pieter Bruegel geldi. Artan bir heyecanla bir sonrakine ve bir sonrakine baktım, ta ki tanınma kıvılcımı kesinleşene kadar. Ya çağdaş bir Rönesans ustasıyla karşı karşıyaydım ya da Pieter Bruegel Kuzey Rönesans’ın ilk gezici fotoğrafçısıydı. Farklı sahnelerin aynı anda canlandırıldığı, gözü tuvalin üzerinde durmadan gezmeye zorlayan ürkütücü manzaralar, görüntünün netliği ve detaylara verilen önem, yürek parçalayan, dramatik gökyüzü, destansı ölçek, doğanın insanın içini ısıtan unsurları. Dünya insanların harareti faaliyetleri, hava şartlarından yıpranmış, tıraşsız figürler, şekilsiz, zamansız kıyafetlere bürünmüşler, insana eşlik eden ve onu tamamlayan her zaman var olan hayvanlar alemleri. Kayaların üzerindeki İncil’deki hayaletimsi şehirler, kar, soğuk, zamanda asılı kalan uçsuz bucaksız, bilinmeyen

kıta. Garip bir simbiyotik (birlikte) varoluş içinde bitki örtüsü ve insan tarafından ele geçirilen klasik kalıntılar...” (<https://www.nuribilgeceylan.com>)

Bu bağlamda hem Bruegel’in hem de Ceylan’ın eserlerindeki benzerlik kuşbakışı ve geniş bir pencereden bakmalarıdır. Her iki sanatçıda da detaylara verilen önem ve figürlerin sıradanlığı dikkat çekmektedir.

Görsel 1: Pieter Bruegel, *Karda Avcılar (Jagers in de Sneeuw)*, 1565. **Kaynak:** <https://oggito.com>

Bruegel’in *Karda Avcılar* isimli eserindeki (Görsel 1) figürlerde belirli bir düzen yoktur. Aksine resimdeki kompozisyon içerisinde farklı yöne dağılmışlardır. Figürlerin doğayla kompozisyonu, izleyiciyi evren ve insan arasındaki birliktelik olgusuna itmektedir. Bruegel, geniş peyzajında dağınık gibi gözükken bir kompozisyona yer vermesine rağmen detayların resmin tamamlayıcı birer parçaları olduğunu gösterir. Bruegel’in resmine sol taraftaki avcılardan itibaren bakıldığında yukarıdan aşağıya doğru bir bakış görülmektedir. Bruegel, ağaçları da aynı perspektifte resmederek ritmik bir hareket hissettirmektedir. Esere ilk bakıldığında, rastgele konumlandırılmış bir sahne görülebilir; ancak esere detaylı baktığında geniş bir perspektif içerisinde eş zamanlı olay örgüsü ile karşılaşmaktadır.

Görsel 2: Nuri Bilge Ceylan, *Village boy near Mount Ararat* (Ararat), 2004. **Kaynak:** <https://www.nuribilgeceylan.com>

Görsel 3: Nuri Bilge Ceylan, *Kasaba (The Village)*, 2004. **Kaynak:** <https://www.nuribilgeceylan.com>

Nuri Bilge Ceylan'ın *Kasaba* filmindeki (Görsel 3) sahnelerin yer aldığı fotoğraflarına bakıldığında Bruegel etkisi açıkça fark edilmektedir. Ceylan da tıpkı Bruegel gibi kadrjalarını geniş bir yelpazede ele almaktadır. Eser, toplum ve taşra ilişkisi bağlamında incelendiğinde, toplumun sorunları ve doğanın toplumla olan birlikteliği fark edilmektedir. Doğa imgesi, yaşam barındıran her bölgenin farklı koşullarından doğan toplum ilişkisini var etmektedir. Bu sahneler incelendiğinde durağan gibi gözükken, bütünü ve kompozisyonu tamamlayan hareketli imgeler fark edilmektedir. Nuri Bilge Ceylan, durağan nesnelere üzerine anlam yükler. Aynı zamanda eserlerinde toplum-kimlik çatışması ön plana çıkmaktadır.

Görsel 4: Pieter Bruegel, *The Harvesters*, 1565.
Kaynak: <https://www.metmuseum.org>

Görsel 5: Nuri Bilge Ceylan, *Bir Zamanlar Anadolu'da*, 2011.
Kaynak: <https://turkiyetasarimvakfi.org>

Bruegel'in *The Harvesters* (Görsel 4) ve Ceylan'ın *Bir Zamanlar Anadolu'da* (Görsel 5) filmindeki sahnelerine bakıldığında, sağ tarafına doğru konumlandırılmış yüksek bir ağaç ve etrafında şekillenmiş farklı figürler görülmektedir. *The Harvesters* sahnesinde bir buğday tarlasında çalışmaktan yorulmuş bir grup işçinin büyük bir ağacın gölgesinde dinlendikleri ve yemek yedikleri, diğer bir grubun işin bitmesi için dinlenmeden çalışmaya devam ettikleri, daha uzaklarda sıksa bir adamın yüzdüğü görülmektedir. Resmin merkezindeki ağaç, toplumun gündelik hayatını ele alan bir imgeyi temsil etmektedir. Bu bakımdan ağaç imgesi heybetli ve diri bir biçimde durmaktadır. Bruegel, toplum sorunlarını ve bu sorunları ele alış biçimlerini geniş bir manzaranın içerisine konumlandırmaktadır. Ceylan, Bruegel'in resminden referans alarak kendi ifade biçimine dönüştürmüştür. Ceylan'ın sahnesinde de bir bakıma toplayıcılar görülmektedir. Bruegel'in resminde hasat toplayanlar görülürken Ceylan'ın sahnesinde delil toplayanlar görülmektedir. Bu yüzden Ceylan'ın sahnelerinde metaforik anlatım öne çıkmaktadır.

Görsel 6: Pieter Bruegel, *Babil Kulesi*, (*The Tower of Babel*), 1563.

Kaynak: <https://en.wikipedia.org>

Görsel 7: Nuri Bilge Ceylan, *Kapadokya'da bir Köy* (*Village in Cappadocia*), 2003.

Kaynak: <https://www.artbasel.com>

Bruegel'in *Babil Kulesi* ve Ceylan'ın *Kapadokya'da bir Köy* sahneleri ele alındığında fotografik ve resimsel açıdan benzerlikler görülmektedir. Bruegel, resminde toplumun mükemmellik çabasını anlatmaktadır. "Cennete ve Tanrı'ya daha yakın olmak için yaptırılan bu kule Tanrının hoşuna gitmemektedir. Tanrı bu girişimi bir çeşit küstahlık olarak değerlendirmiştir" (Arte, 2022: 280) Mükemmelliğe ulaşmak isteyen halk, giriştiği işlerde başarısızlığa uğramaktadır. Resimde inşası süren Babil Kulesi'nin daha yarıdayken eğilmeye başladığı görülmektedir. Bruegel, resminde insanların ve toplumun olağanüstü inancına rağmen ortaya çıkacak mutlak başarısızlığı anlatmaktadır. İzleyiciye geniş bir kadrajın içerisinde toplumun yanlış inanışlarının ve yaratıcıyla kendini eşdeğer görme çabasının nasıl sonuçlar doğurduğunu Babil Kulesi gibi dini açıdan önemli

ve metaforik bir imgeyle göstermektedir. Ceylan'ın sahnesini ele aldığımızda Babil Kulesi metaforunu farklı bir imgeyle benzer bir kompozisyonda göstermektedir. Ceylan, Bruegel'in figürleri kullanarak yansıttığı toplumun sıkışmış inanışlarını, karanlığın içerisindeki dağınık ev imgeleriyle metaforlaştırmaktadır.

Nuri Bilge Ceylan Sinemasının Resimsel İzlek Bağlamında Önemi

Sinema sanatında, anlatılmak istenen olgu ve düşünce yalnızca nesnelere aracılığıyla değil zaman, mekân, eylem üçgeninde ele alınabilmektedir. Yalnızca görsel duyuya değil aynı zamanda işitsel duyuya da hitap edebilen video ve sinema sanatı günümüzde sanatın etkili ifade etme biçimlerinden biri olmuştur. Türkiye'de ve dünyada sinema sanatının önemli örnekleri bulunmaktadır. Nuri Bilge Ceylan, bu örneklerden biri olmayı başarmıştır. Onun filmlerini etkileyici kılan unsurlardan biri de kendine özgü sinematografisidir. Kamerayı genellikle durağan ve geniş kadrada kullanmıştır.

Ceylan'ın eserlerinde Çehov tarzı öykücülüğü sinematografik açıdan görebilmek mümkündür. Hareketsiz sahnelerine derin anlamlar yükler. "Estetik olarak, Ceylan'ın sabırlı tekniği (ister bir karakterin küçük ölçekli hareketleri olsun, ister de kırsal Anadolu'nun ve kentsel İstanbul'un muhteşem manzarası olsun) ünlü yönetmen Andrey Tarkovsky yavaşlığına da çok yakındır. En dikkat çekici durum ise, hümanist sinema için Ceylan, Tarkovsky tekniğine çok yaklaşarak doğal dünyada laik zamanlarda var olmayan bir maneviyat yapmaya çalışmaktadır. Ceylan'ın çelişkili benliğin dünyadaki yeri konusundaki endişesi doğrudan Tarkovsky'nin etkisinden kaynaklanmaktadır" (Demir& Cengiz, 2017: 4). Bu etki, filmlerinde hem edebi açıdan hem de fotografik açıdan görülmektedir. Bu bağlamda izleyiciye bir roman okuyormuş hissi verir.

Ceylan'ın filmlerinde durağan fotografik sahneler ön plana çıkmaktadır. Aynı zamanda Ceylan, sahnelerinde birçok metaforik öğeden de faydalanmaktadır. Nuri Bilge Ceylan ve Kracauer'ın sinemaya bakış açıları benzerdir. Kracauer'e göre sinemanın temel özelliği görsel dünyayı, onun hareketini yani yaşamı tespit (kayıt) etme yeteneğidir. Sinemanın temelindeki fotografik özellik, fotoğrafın fotografik malzemeye hazır görsel gerçekleri sunmasıdır. Yani temelde Kracauer'e göre fotoğraf ve sinemanın işlenecek malzemeleri aynıdır: Fotografik görsel gerçekler. Ceylan da tıpkı Kracauer gibi hayatın içerisinde var olan herhangi bir anın derin anlamlar ifade edebileceği ve filme konu olabileceği görüşünden etkilenmiştir (Kılıç, 2017: 219).

Nuri Bilge Ceylan'ın filmlerinde kasaba ve taşra öğeleri önemli bir yer tutar. "Bakhtin, kasabaların, döngüsel zamanın mahalleri olduğunu söyler. Burada hiçbir olaya rastlanmaz, yalnızca kendilerini sürekli yineleyen etkinlikler bulunur. Zaman, ilerlemekte olan hiçbir tarihsel devrim barındırmaz. Bunun yerine dar devirlerle ilerler; günün, haftanın, ayın, bir kişinin yaşamının devridir bu. Her gün durmadan, aynı etkinlikler döngüsü yinelenir: "Bu tip bir zamanda insanlar yer, içer, uyur... karıları, metresleri olur, küçük entrikalar çevirir, dükkanlarında oturur, dedikodu yaparlar. Sıradan, alelade, döngüsel bir zamandır bu" (Tunalı, 2014: 3). Işık-gölge sahnelerindeki Rembrandt etkilerini, figür-mekân kompozisyonlarında Cezanne ve Van Gogh esintilerini, geniş kadrallı manzaralarında Pieter Bruegel etkisini ve bazı yalnızlık temalı sahnelerinde Caspar David Friedrich'in eserlerindeki etkileri görebilmek mümkündür.

SONUÇ

Nuri Bilge Ceylan, eserlerinde insanların benliğiyle, toplumla ve doğayla olan çıkmazlarını konu edinmiştir. Sahnelerinde durağan imgelere derin anlamlar yüklemiştir. Metaforik imgelerin bulunduğu durağan geniş kadrallıların içerisinde insanlığın toplumsal çıkmazları ve benliğinde yaşadığı sorunlar, zamanın akışı içerisinde sürüp gitmektedir. Bu bağlamda resimsel açıdan Pieter Bruegel etkilerini görebilmek mümkündür. Pieter Bruegel, resimlerinde geniş bir peyzaj içerisine farklı ve eş zamanlı olay örgülerini dahil etmektedir. Bruegel'in resimlerinde, toplumun çıkmazları içerisinde birbirleriyle var olan bütünlüğü fark edilmektedir. Bruegel'in her resminde farklı bir toplum sorununu ele aldığı görülmektedir. Farklı mekanlar ve figürlerle, ortak toplumsal sorunları izleyiciye aktarabilmeyi başarmıştır. Bruegel'in resimlerindeki insan, toplum ve doğa ilişkisi, Nuri Bilge Ceylan'ın fotoğraf ve filmlerine resimsel ve sinematografik bakımdan ilham kaynağı olmuştur. Ceylan da tıpkı Bruegel gibi, geniş kompozisyonlarının içerisinde toplumun doğayla olan ilişkisini ve taşranın toplumla olan çıkmazını ele almaktadır. Ceylan'ın sahnelerinde Caspar David Friedrich'in yalnızlık temalarından, Rembrandt'ın ışık ve gölge kullanımından ve İlya Glazunov'un insan ve doğa temalarından esinlendiği görülmektedir.

Ceylan, filmlerinde durağan sahnelere yer vermektedir. Ceylan'ın sinemasında Rus edebiyatının etkileri görüldüğü anlaşılmıştır. Yavaş ve hareketsiz sahnelere yer vermiştir. Ceylan, hayatın içerisinde var olan herhangi bir anın derin anlamlar ifade edebileceği ve filme konu olabileceği görüşünden etkilenmiştir. Sıradan ve alelade bir olayın toplum içerisindeki döngüsünü izleyiciye aktarmış olduğu fark edilmiştir. Ceylan'ın sinemasında Çehov tarzı öykücülüğü sinematografik bakımdan görebilmek mümkündür. Bu bağlamda filmleri, Tarkovsky sinemasıyla benzerlik göstermiştir. Durağan fotografik sahneler ön plana çıkmıştır. Araştırma

kapsamında, Nuri Bilge Ceylan'ın filmlerinde ve fotoğraflarında izleyiciyi kompozisyonun kurgusuna dahil eden bir yanı olduğu ortaya çıkarılmıştır. Aynı zamanda Bruegel'in resimlerindeki atmosferik görüntüden esinlendiği tespit edilmiştir. Bundan dolayı Ceylan'ın eserleri araştırma içerisine dâhil edilmiştir. Ayrıca Ceylan'ın filmlerinin, Rus edebiyatıyla ve Tarkovsky sinemasıyla olan benzerliklerinin, izleyiciye farkındalık yaratacağı düşünülmüş; bulguları ve anlatımı destekleyeceği ileri sürülmüştür.

KAYNAKÇA

- Arte, U. (2022). Umberto Arte ile Sanat, Destek Yayınları, İstanbul.
- Çakmakçı, M. (2007). “Fotoğrafın İcadının Resim Sanatına Olan Etkileri ve Fotogerçekçilik”, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Demir, R. & Cengiz, G. (2017). “Nuri Bilge Ceylan Sinemasında Resim ve Fotoğraf İlişkisi”, Nuri Bilge Ceylan Resmî Sitesi, 2017:1-7
- Inglessi, M. (2006). <https://www.nuribilgeceylan.com/photography/press-thessaloniki.php>, (Erişim Tarihi: 04.04.2024)
- Kılıç, L. (1981). Siegfried Kracauer'in Sinema Kuramı. *Kurgu*, 4(1), 217-229.
- Köksal, M. (2012). Plastik Sanatlar ve Sinemanın İlişkisi, İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 2(4):121-131
- Kuru Üngör, M. (2022). “Sinemada Görüntü Estetiği ve Nuri Bilge Ceylan Sineması”, Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Tunalı, D. (2014). “Hareketli Durağanlık İzlenimi: Bir Zamanlar Anadolu'da”, *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 11:39-51
- Yılmaz, M. (2013). *Modernden Postmoderne Sanat*, Ütopya Yayınevi, Ankara.